

Следует отметить, что профессорско-преподавательский состав программы дистанционного обучения, который должен осуществлять помощь, может не иметь большого опыта в этой области, поэтому им необходимо обучение по оказанию помощи без отрыва от производства и постоянная информационная поддержка.

Таким образом, мировой опыт развития системы дистанционного обучения говорит о том, что задача дистанционного обучения менеджеров сферы здравоохранения в КазНМУ им. С.Д.Асфендиярова в условиях происходящих реформ может быть решена лишь на базе информационных технологий с созданием соответствующих организационных структур и при условии нормативного и финансового обеспечения.

Имеющийся позитивный опыт применения технологий дистанционной подготовки специалистов в мировой практике должен быть учтен в процессе внедрения дистанционного обучения в подготовку менеджеров в области здравоохранения в ведущем университете страны – КазНМУ им. С.Д.Асфендиярова. Один из важных уроков этого опыта – необходимость создания служб и учебных центров, где дистанционным обучением, разработкой контента для электронного обучения, его внедрением и управлением обучением занимались бы профессиональные специалисты в области обучения, в то же время хорошо знакомые со спецификой здравоохранения и фармацевтики и обладающие необходимыми компетенциями в области внедрения и эксплуатации LMS (систем управления обучением), инструментов создания электронного контента. Важным компонентом подготовки таких специалистов является владение ими технологическими приемами разработки сценариев электронных учебников и учебных курсов, оценки качества подготовки с помощью разных типов тестов и проектных работ, использование коммуникационных технологий (электронной почты, чатов, форумов и т.д.) для управления учебным процессом и дистанционной поддержки обучаемых.

Проблемой организации таких центров является то, что в настоящее время вузами Казахстана не ведется подготовка специалистов для организации дистанционного образования, тем более взрослого контингента обучаемых, и с учетом особенностей специфики сферы здравоохранения.

По нашему мнению, электронные учебные издания, разрабатываемые в помощь студенту, должны содержать программу курса, основные теоретические положения лекционного курса по каждой теме, вопросы для проверки теоретических знаний по данной теме (на предмет закрепления лекционного материала), вопросы проблемного характера (на предмет поиска дополнительной информации), задания для практических занятий (предпочтительно выполняемых на материалах предприятия) и конкретные методические указания (рекомендации) по их выполнению, тематику рефератов, докладов, исследовательских и творческих работ, конкретные задания для самостоятельной работы студента (на предмет приобретения практических умений и навыков профессиональной деятельности) и методические указания (рекомендации) по ее выполнению, а также список рекомендуемой литературы, материалы для контроля знаний, критерии оценки.

Вопросы совершенствования методики преподавания в системе дистанционного обучения требуют пристального внимания, изучения, разработки, активного обсуждения и обмена опытом ведущих преподавателей.

Применение информационных технологий в обучении позволит активно использовать научный и образовательный потенциал университета, привлекая лучших преподавателей к созданию курсов дистанционного образования, расширяя аудиторию обучаемых, и будет способствовать ширококомасштабной подготовке и переподготовке специалистов-менеджеров здравоохранения вне зависимости от места жительства.

Полагаем, что применение технологий дистанционного обучения позволит студентам КазНМУ им. С.Д.Асфендиярова развивать способность к профессиональному самосовершенствованию в современной системе непрерывного медицинского образования.

Список литературы:

1. Парахонский А.П., Венглинская Е.А. Технологии медицинского образования на основе компьютерной техники // Успехи современного естествознания. – 2008. – № 6 – С. 79
2. e-learning@redcenter.ru
3. Абдыгапарова С. Б. и др. Основы кредитной системы обучения в Казахстане. – Алматы, 2004.
4. Информационные и коммуникационные технологии в дистанционном образовании: Специализированный учебный курс / пер. с англ. / Майкл Г. Мур, Уэйн Макинтош, Линда Блэк и др. – М.: Издательский дом «Обучение–Сервис», 2006. с.632.
5. Андреев А.А., Меркулов В.П., Тараканов Г.В. Современные телекоммуникационные системы в образовании // Педагогическая информатика 1995 -№1
6. Государственный общеобязательный стандарт образования Республики Казахстан. Организация дистанционного обучения. Основные положения. ГОСО РК 2009, утвержденный приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 04 июня 2009 года № 266.
7. Гузев В.В. Образовательная технология от приёма до философии – М.: ФиС, Сентябрь, 2006.

Денсаулық сақтау менеджерлерін С.Д.Асфендияров ат. ҚазҒМУ-нің медициналық білім беру моделін жнзеге асыру барысындағы дистанциялық оқыту перспективалары

Жаксығұлова Г.К., Нурпеисова А.А.

Мақалада денсаулық сақтау менеджерлерін С.Д.Асфендияров ат. ҚазҒМУ-нің медициналық білім беру моделін жүзеге асыру барысындағы дистанциялық оқыту перспективалары анықталған. Дистанциялық оқытудың қазіргі замандағы білім беру жағдайындағы артықшылықтары көрсетілген. Авторлар денсаулық сақтау менеджерлерін дистанциялық оқытуды ары қарай дамыту тиісті ұйымдастырушылық құрылымдарды

жасау мен нормативті және қаржылық қамтамасыз ету жағдайына байланысты екендігі туралы қорытынды жасаған.

Prospect of remote training of public health services managers in a context of a medical education model realisation in KazNMU of S.D.Asfendiyarov

Zhaksyulova G. K. Nurpeisova A.A.

In this article the prospects for distance learning health care managers in the context of a model of medical education KazNMU them. Asfendiyarov. Identified advantages of distance learning in the modern conditions of education. Authors concluded that further development of distance learning health managers depends on the development of appropriate institutional structures and subject to regulatory and financial security.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ЖҢЙЕСІНДЕ МАРКЕТИНГТІ ҚОЛДАНУ ПРИНЦИПТЕРІ МЕН ШАРТТАРЫ

Жақсығұлова Г.К., Тұрсымбаева М.Ж.

С.Ж. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті, Алматы

Медициналық қызметтер маркетингі бәсекелік күрес құралы, тұтынушылардың талғамына қызмет өндірісін бейімдеу элементі, өзара байланысты мүдделер мен қажеттілікті ескеруге бағытталған нарық субъектілерінің өзара қатынасы жүйесін ұйымдастыру құралы болып есептеледі.

Қазақстандағы нарықтық қатынастың қазіргі жағдайларында әрбір адамның денсаулығы халық денсаулығының құрамдас бөлігі ретінде, оның тіршілігінің толыққұнды бағасын ғана емес, сонымен қатар оның мүмкіндіктерінің әлеуетін анықтайтын факторға айналып отыр. Халық денсаулығы жағдайының деңгейі өз кезегінде, елдің әлеуметтік-экономикалық, мәдени және индустриялық даму әлшемін анықтайды. Медициналық кәмек кәрсетудің қолжетімділігін, уақтылығын, сапасы мен сабақтастығын қамтамасыз етуге жұмылдыратын әлеуметтік бағдарлы жүйені ұсынатын денсаулық сақтау саласы, халық әл-ауқатының бірқалыпты және тұрақты жақсаруы тұрғысынан алғанда Республикадағы негізгі және басымдық берілетін саланың бірі. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың «Қазақстан- 2030. Барлық қазақстандықтардың әсіп-әркендеуі, қауіпсіздігі және әл-ауқатын жақсарту» атты Қазақстан халқына Жолдауында халықтың денсаулығын сақтау деңгейін жақсарту қажет екендігі жәнінде «Қоғамымызды құруымызға қарай азаматтарымыздың өз әмірінің аяғына дейін сау болуы және қоршаған табиғи ортаның таза болуы үшін күш салу керек» деп айтылған, ол медициналық және сол сияқты медициналық емес сипатқа ие құрамнан тұрады.

Соңғы онжылдықтың ішінде Қазақстанда жүргізіліп отырған денсаулық сақтау саласындағы саясат экономикалық және саяси трансформациялардың салдары болды, сонымен бірге денсаулық сақтаудағы реформаларға кәзқарас бірнеше рет түбегейлі өзгерді. Қазіргі таңда Қазақстанның денсаулық сақтау жүйесі оның құрылымдарын перспективалық максаттардың айқын кәрінісіне, барлық секторлармен ықпалдастыруға негізделген жаңа стратегияларды енгізе отырып, сондай-ақ дамудың қазіргі заманғы ғылыми, әлеуметтік және институционалдық технологияларды қолдану негізінде одан әрі жетілдіруді талап етеді.

Президент Н.Ә. Назарбаев «Жаңа әлемдегі Жаңа Қазақстан» атты Қазақстан халқына Жолдауында еліміздің дамуының жаңа кезеңіндегі мемлекеттік саясаттың бір бағыты медициналық қызмет кәрсету сапасын жақсарту және денсаулық сақтаудың жоғары технологиялық жүйесін дамыту болуы керек деп атап кәрсетті. Медициналық қызметтердің сапасы кешенді түсінік болып табылады және ол кәштеген кәлемді себептерге байланысты, олардың ішінде медициналық ұйымдардың материалдық-техникалық жабдықталуын, кәсіби деңгейін және клиникалық мамандардың оны арттыруға деген уәждемесінің болуын, медициналық кәмекті ұйымдастыру мен кәрсету процестерін басқарудың қазіргі заманғы технологияларын енгізуді, медициналық кәмекке ақы тәлеудің тиімді әдістерін енгізуді бәлек атап әткен жән. Қазақстанның денсаулық сақтау саласын 2020 жылға дейін стратегиялық дамыту бағдарламасында медициналық қызметтердің сапасын басқаруды жетілдіру маңызды орыналады.

Жоғарыда кәрсетілгендерге сәйкес, сондай-ақ халық денсаулығының қазіргі заманғы жағдайына және Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесіне жүргізілген талдау негізінде Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2011 – 2015 жылдарға арналған «Салауатты Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының (бұдан әрі – Бағдарлама) стратегиялық басым бағыттары және іске асыру тетіктері анықталған.

Бағдарламада ведомствоаралық және сектораралық ықпалдастықты ескере отырып, жоспарланған іс-шараларды орындауды заңнамалық, инвестициялық, құрылымдық, экономикалық және кадрлық қамтамасыз ету жәніндегі шаралар кәзделген. Саланың нарықтық қатынастарға бейімдеу кәзделген: меншік нысандарының кәптұрпаттылығын дамыту, медициналық қызметтердің нарығын құру, медициналық ұйымдардың арасындағы бәсекелестік қатынастар.

Денсаулық сақтау саласында нарықтық экономиканың енуі «медициналық нарықтың» теориялық категориясы ретінде және айналым сферасы ретінде қолданылуын білдіреді. Сондай-ақ медициналық қызметтер нарығын ұйымдастыру тұтынытын қызметтердің сапасына толық қанағаттануы мен кәрсетілетін қызметтерге жұмсалатын шығындарды тиімділігін арттыруды қамтамасыз етеді.

Қазақстанда денсаулық сақтау саласын қайта құру медициналық қызметтер нарығын, әндірушілер, медициналық қызметті тұтынушылар үшін медициналық қызметтердің сапасын жақсарту және ресурстарды тиімді пайдалану мақсатында экономикалық ынталандыруды енгізуді талап етеді.

Медициналық қызметтер нарығын қалыптастыру қажеттілігі әлемдік экономиканың даму үрдісіне сай келеді. Денсаулық сақтау саласында нарықтық экономиканың енуі «медициналық нарықтың» теориялық категориясы ретінде және айналым сферасы ретінде қолданылуын білдіреді. Сондай-ақ медициналық қызметтер нарығын ұйымдастыру тұтынытын қызметтердің сапасына толық қанағаттануы мен кәрсетілетін қызметтерге жұмсалатын шығындарды тиімділігін арттыруды қамтамасыз етеді.

Нарықтық қатынастар денсаулық сақтау саласын басқаруда орталықтандырылмаған жүйені қалыптастырады. Кәптеген басқарудың функциялары жеке меншік шаруашылықтағы медициналық мекемелерге ауысады. Бұл өз кезегінде медициналық қызметтерді тұтынушы пациенттердің денсаулығына жауапкершілікті күшейтеді, практикалық шешімдерді қабылдауда дербестік пен тәуелсіз болуды қарастырады.

Нарықтық қатынастардың объективті сипаты ақылы қызметтердің ұлғаюы, маркетингтік зерттеулердің дамуы, кәсіпкерліктің түрлі формаларын енгізу болып табылады. Дегенмен, нарықтық элементтерді енгізу теріс жағдайларды туындатуда. Ашық формалды емес экономиканың болуы, «қалтадан» медициналық қызметтерге тікелей төленетін сома, денсаулық сақтау саласына жұмсалатын шығындардың 1/3-ін құрайды. Сондай-ақ тағы бір қайшылық кәрсетілетін қызметтің сапа жүйесі мен қызметтің тиімділігі тұтынушылардың талғамына сай емес. Бұның себептері: медициналық қызметтерді әндірушілердің құқықтық және қаржылық тұрақтылығын жасау бағыттары бойынша реформалардың ұйымдық жағынан аяқталмауы, нарықты басқару әдістерінің әлсіз дамуы, қызметтердің енжар тұтынылуы.

Сонымен қатар, нарықтық экономика әзінің түрлілігіне қарамастан, мемлекеттік реттеумен толықтырылатын өз алдына әлеуметтік бағытталған шаруашылықты кәрсетеді. Рыноктық реформалардың жүзеге асырылуына қарамастан денсаулық сақтау саласын мемлекеттік реттеу қажеттілігі бір жағынан әлеуметтік деңгейде мемлекеттік және мемлекеттік емес секторлар жүйесін барынша тиімді бөлуді сәйкестендіру болса, екінші жағынан олардың тұрақты және бір қалыпты болуына қолдау.

Маркетингі денсаулық сақтау саласында қолдану осы саланың мекемелерінің өз қызметтерін рационалды жоспарлау арқылы медициналық мекемелердің қызметін оптимизациялауға ықпал жасайды. Маркетинг тауар айналымына болжам жасауға, медициналық қызметтер нарығының қажеттіліктерін зерттеуге, маркетингтік зерттеулердің қолданылуы қызметтерге сұранымды білуге, сұранысқа ие тауарларға тұтынушы қандай соманы төлеуге дайын екенін білуге мүмкіндік береді.

Денсаулық сақтау саласындағы маркетингтің мәнін қарастырған В.З. Кучеренко и В.И. Филатова (1991) ресей ғалымдарының ойы бойынша денсаулық сақтау саласындағы маркетинг- медициналық қызметтерді әндірушілердің ұсынысын қалыптастыруға бағытталған және тұтынушылардың сұранымын кешенді зерттеуге негізделген әдістер, шаралар, принциптер жиынтығы болып табылады.

Маркетингі денсаулық сақтау саласында қолдану осы саланың мекемелерінің өз қызметтерін рационалды жоспарлау арқылы медициналық мекемелердің қызметін оптимизациялауға ықпал жасайды.

Жүйелі келіс кәзқарасы тұрғысынан маркетинг – тұтынушылардың сұранымын кәсіпорынның кірісіне айналдыратын менеджменттің интегративті функциясы.

Медициналық қызметтер маркетингі кәсіби менеджменттің бөлігі ретінде нарықтық қатынастар жағдайында медициналық қызметтерді әндіру мен өткізуді басқаруды білдіреді.

Медициналық қызметтер нарығында маркетингі қолдану келесі позициялармен сипатталады:

- медициналық қызметтерге сұранымды анықтау және халықтың қажеттілігін зерттеу (маркетингтік философия);
- нарықтық саясат құралдарын жиынды түрде қолдану (маркетингтік саясат);
- медициналық қызметтерді рационалды сату мақсатымен барлық мекемелердің қызметіне жоспарлы түзетулер енгізу (маркетингтік басқару).

Халықтың қажеттілігіне бағдарлану (маркетингтік философия) нарыққа өту кезеңінде қалыптасады. Нарықтық саясат құралдарын қолдану (маркетингтік саясат) қол жеткен позицияны сақтау үшін нарықтық қатынастардың даму кезеңінде сақталады. Яғни бұл медициналық қызметтерді сату, өткізу технологиясы мен бағасының қалыптасқан жүйесін кәрсетеді.

Қазіргі уақытта кәптеген зерттеушілермен маркетингтің негізгі принциптері анықтаған:

- сұраным құрылымына, нарық талаптарына қызмет өндірісін максималды бейімдеу үшін жағдайлар жасау;
- шешімдер қабылдау үшін тұтынушылардың талғамын, сұраным жағдайы мен динамикасын, нарық конъюнктурасын есептеу;
- тұтынушылар мен нарыққа ықпал жасау, қызмет өндірісін басқару формасы ретінде маркетингтік инициативаның пайда болуы.

Шартты түрде медициналық қызметтер маркетингінің ғылыми дамуының үш кезеңін бөліп кәрсетуге болады: медициналық қызметтер өндірісінің факторларын анықтау; тұтынушыға және қызметті сатуға